

LAUGENE EFTER REFORMATIONEN

menter litt efter litt er bliit erstattet av norske haandverkere. Aarene efter reformationen og de tyske amters ophævelse betegner imidlertid baade i Bergen og andensteds en opløsningens og forvirringens tid paa de fleste omraader. Skal man tro forfatteren av Den norske So har det staaet daarlig til med haandverkernes organisationer. Men hans skildring er neppe helt uttømmende. De opadgaaende tider i de norske byer efter Syvaarskrigen skaper ogsaa betingelserne for det norske laugsvæsens opkomst. Der er lite at holde sig til naar det gjælder dette spørsmåal idet bare meget faa av laugenes egne papirer er bevaret fra disse fjerne tider. I de av staten konfirmerte skraaer som dukker op omkring 1600, opnaar vi heller ikke at faa noget uttømmende billede av hvordan tilstanden har været hverken med hensyn til tidspunktet for de enkelte laugs dannelse eller deres indretning. Det har nemlig ikke som regel været gjennemført at laugene har søkt om konfirmation paa sine artikler.

Den norske So utkommer i 1584 og er et moraliserende tendensskrift skrevet paa tysk. Forfatteren har tidligere levet i Bergen og det blir derfor ogsaa fortrinsvis forholdene i denne by han beskæftiger sig med. Hans syn paa tilstanden er ensidig, men han har oiensynlig et ganske nøie kjendskap til byens forhold. Det billede vi gjennem dette skrift faar er mørkt og haabløst; alt synes i forfald, moral og virksomhet, religion og økonomi. Med haandverkerne staaer det ikke bedre til end med de øvrige klasser. Den fast regulerede form for virksomhet som middelalderen hadde været i besiddelse av, er nu bliit avløst av en slags næringsfrihet, som tiden ikke har været istand til at profitere av. Alt er uordentlig og broget, den enkelte haandverker arbeider i flere professioner paa en gang, driver